

وزارت علوم، پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی خوی

معاونت بهداشت

بسمه تعالی

شماره: ۱۹۹/۵۳/۳۵۵

تاریخ: ۱۳۹۹/۱/۶

پوست:

مدیر عامل محترم سازمان حمل و نقل بار و مسافر شهرستان خوی

با سلام و صلوات بر محمد و آل محمد (ص)، احتراماً به استحضار می‌رساند با توجه به شیوع بیماری کرونا ویروس، خواهشمند است مقرر فرمایید به منظور حفظ سلامتی عمومی و سلامتی رانندگان، بعد از هر بار سرویس دهی، مطابق راهنمای پیوستی اقدام شود.

رئیس دفتر - گروه حمل و نقل و بار و مسافر
جناب آقای دکتر محمد علی محمدی
تاریخ: ۱۳۹۹/۱/۶
شماره: ۵۹۱۱۷

محمد علی محمدی

سازمان مدیریت حمل و نقل بار و مسافر شهرستان خوی
شماره دفتر: ۳۶۴۶۷۰۲۹
تاریخ ثبت: ۵۹۱۱۷

این نامه بدون مهر دبیرخانه فاقد اعتبار می‌باشد.

آدرس: شهرستان خوی - بلوار ۱۵ خرداد - میدان شهید فهمیده - معاونت بهداشت

دفتر معاونت: ۳۶۴۶۷۰۱۵ | دورنگار: ۳۶۴۶۷۰۲۹ | کد پستی: ۵۸۱۳۷۸۸۱۳۱

دانشگاه علوم پزشکی خدمات بهداشتی درمانی خوی
معاونت بهداشت

بسمه تعالی

شماره: ۱۹۹/۵۳/۲۵۵

تاریخ: ۱۳۹۹/۱/۶

پوست:

دکتر محمد ابراهیم نلو
معاون آموزشی بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی خوی
رئیس مرکز بهداشت

رونوشت :
- معاونت محترم اساتیدار و فرماندار شهرستان خوی جهت استحضار و صدور دستور مقتضی برای اقدام لازم در کشماری ها
- شهرداران محترم شهر های خوی، فیروزق، ایوا علی، دیزجیدیز، قطور، زرآباد جهت استحضار و صدور دستور اقدام لازم
معاونت محترم مدیر کل و رئیس اداره تعاون کار و رفاه اجتماعی شهرستان خوی جهت استحضار
- رئیس گروه بیماریها جهت اطلاع
سلامت محیط و کار جهت اطلاع و پیگیری

این نامه بدون مهر دبیرخانه فاقد اعتبار می باشد.

آدرس: شهرستان خوی - بلوار ۱۵ خرداد - میدان شهید فهمیده - معاونت بهداشت

دفتر معاونت: ۳۶۴۶۷۰۱۵ دورنگار: ۳۶۴۶۷۰۲۹ کدپستی: ۵۸۱۳۷۸۸۱۳۱

**راهنمای پیشگیری و کنترل کوید - ۱۹
(کرونا ویروس): کارکنان حمل و نقل
مسافری (خدمه پروازی، راه آهن،
کشتیرانی، اتوبوسرانی و ...)**

مرکز سلامت محیط و کار
گروه بهداشت حرفه ای

تهیه کننده گان:

مهندس حسن کریمی
مهندس سمیه پری آذر
مهندس حمید اقتصادی

تأیید کنندگان:

دکتر یحیی خسروی معاون بهداشت حرفه ای مرکز سلامت محیط و کار
دکتر احمد جنیدی جعفری رئیس مرکز سلامت محیط و کار

نسخه اول

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
مرکز سلامت محیط و کار
گروه بهداشت حرفه ای

راهنمای پیشگیری و کنترل کوید - ۱۹ کرونا ویروس: کارکنان ناوگان حمل و نقل مسافری (خدمه پرواز، راه آهن، کشتیرانی، اتوبوسرانی و...)

الف - دامنه کاربرد

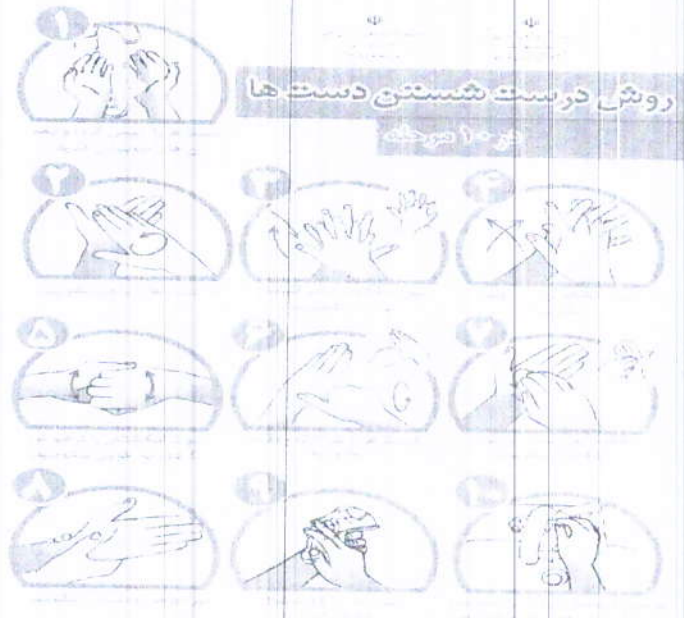
در این بخش توصیه هایی برای کارکنان ناوگان حمل و نقل مسافری به ویژه خدمه پروازی ارائه شده است. لازم به ذکر است این راهنما می تواند برای خدمه سایر وسایل حمل و نقل مسافری از جمله قطار، کشتی و اتوبوسهای بین شهری نیز کاربرد داشته باشد. در صورت مواجهه با مسافرین مبتلا / مشکوک به ویروس کرونا این راهنما، یک راهنمای کلی برای این دسته از کارکنان بوده و برای بیماری های غیر مسری یا موارد اضطراری مانند وجود درد در قفسه سینه، سکتة مغزی احتمالی، آسم یا عوارض دیابتی طراحی نشده است.

ب - خود مراقبتی

اقدامات زیر برای خود مراقبتی عمومی خدمه در هنگام داشتن مسافر بیمار یا مشکوک به بیماری، عملیات تمیز کردن مناطق آلوده و اقدامات حین سفر توصیه می گردد:

۱- انجام شستشوی صحیح و مستمر دست ها:

- ۱-۱- دستها را بعد از کمک به مسافران بیمار یا لمس مایعات بدن بیمار یا سطوح آلوده به مایعات بدن به مدت حداقل ۲۰ ثانیه با آب و صابون بشوید.
- ۱-۲- اگر صابون و آب در دسترس نیست از محلولهای ضدعفونی کننده دستی (حاوی حداقل ۶۰ درصد الکل) استفاده کنید.

راهنمای پیشگیری و کنترل کوید - ۱۹ (کرونا ویروس): کارکنان ناوگان حمل و نقل مسافری (خدمه پرواز، راه آهن، کشتیرانی، اتوبوسرانی و...)

۲- مسافرینی را که دارای علائم به شرح ذیل هستند را شناسایی کنید:

- ۱-۲ تب و لرز (دمای واقعی اندازه گیری شده آن ۳۸ درجه سانتیگراد یا بالاتر است که بیش از ۴۸ ساعت ادامه داشته است)
- ۲-۲ -۲-۲ سرفه خشک
- ۳ ۲ تنگی نفس
- ۴-۲ -۴-۲ ناخوشی مشهود

۳- تماس بین مسافران و خدمه را با شخص بیمار به حداقل برسانید.

- ۱ ۳ در صورت امکان، فرد بیمار را از دیگران جدا کنید (۲ متر ایده آل است)
- ۲ ۳ یک نفر از خدمه را برای خدمت به بیمار معرفی کنید.
- ۳-۳ در صورت وجود ماسک و تحمل شخص، به بیمار ماسک بدهید.
- ۴ ۳ اگر ماسک صورت در دسترس نباشد یا استفاده از آن برای بیمار قابل تحمل نباشد، از بیمار بخواهید هنگام سرفه یا عطسه، دهان و بینی خود را با دستمال بپوشاند.

۴- تمام مایعات بدن (مانند ترشحات تنفسی، اسهال، استفراغ یا خون) عفونی مورد توجه ویژه قرار گیرند.

- ۱-۴ در صورت نزدیکی به مسافر بیمار یا لمس مایعات بدن وی یا سطوح آلوده با آن مایعات، دستکش یکبار مصرف بپوشید.
- ۲ ۴ برای جلوگیری از آلوده شدن خود، دستکش را به دقت از دستها خارج نموده، سپس دست ها را بشویید.
- ۳ ۴ در هنگام مراجعه به مسافر بیمار که دارای تب، سرفه مداوم یا تنگی نفس است، از کیت حفاظتی که شامل ماسک، محافظ چشم و گان کامل می باشد استفاده کنید.
- ۴ ۴ دستکش ها و سایر وسایل مصرفی را که به وسیله شخص بیمار یا مایعات بدن وی آلوده شده است در کیسه مخصوص قرار داده و به طور صحیح دفع نمایید.

محتویات یک کیت معمولاً شامل موارد زیر است:

- ✓ ضد عفونی کننده میکروب کش برای تمیز کردن سطوح
- ✓ دستمال های مرطوب
- ✓ ماسک صورت / چشم (جداگانه یا ترکیبی)
- ✓ دستکش (یکبار مصرف)
- ✓ لباس غیرقابل نفوذ
- ✓ حونه جاذب بزرگ
- ✓ چنگک نگهدارنده
- ✓ کیسه جمع آوری زباله های مخاطره زای بیولوژیکی
- ✓ دستورالعمل های لازم

۵- سطوح آلوده را طبق پروتکل های شرکت تمیز و ضد عفونی کنید.

ج- تمیز کاری در ستر

کارمندان باید قبل از تمیز کردن یا ضد عفونی کردن هر منطقه وسایل حفاظت فردی (PPE) را در جعبه مخصوص قرار دهند.

اقدامات زیر را در مناطق آلوده به اسهال، استفراغ، مشاهده خون یا سایر مایعات بدن انجام دهید.

- ✓ برای سطوح سخت مانند میز سینی، مانیتور تلویزیون، بازوی صندلی، پنجره ها و دیوارها هرگونه آلودگی مرئی را بردارید و منطقه را تمیز و ضد عفونی کنید.
- ✓ برای سطوح نرم (متخلخل) مانند کف فرش یا کوسن های صندلی تا حد امکان آلودگی را برداشته و سطح ناحیه آلوده را با یک ماده جاذب بپوشانید.
- ✓ ماده جاذب و هر ماده باقیمانده را برداشته و سپس با محصولات مورد تایید محل را تمیز و ضد عفونی کنید.

راهنمای پیشگیری و کنترل کوید - ۱۹ (کرونا ویروس): کارکنان ناوگان حمل و نقل مسافری (خدمه پرواز، راه آهن، کشتیرانی، اتوبوسرانی و...)

د- بسته بندی کیسه های عفونی و دفع آن

همه موارد آلوده را با دقت در یک کیسه جمع آوری و دفع زباله های عفونی یا کیسه پلاستیکی (در صورت نبود) قرار دهید. برای جلوگیری از نشت، کیسه را بطور ایمن بسته بندی کنید. کیسه را در مکانی مطمئن نگه دارید تا بتوان با اطمینان برای دفع آن را جمع آوری کرد.

برای مناطقی که به اسهال، استفراغ، خون یا سایر مایعات بدن آلوده نیستند، باید تمیز کردن و ضد عفونی معمول انجام شود.

ه- اقدامات حین سفر

وسایل آلوده را به طور صحیح دور بیندازید. خدمه تمیز کننده را از مناطقی که آلوده به اسهال، استفراغ، خون یا مایعات دیگر بدن هستند، آگاد سازید. به عنوان مثال

✓ مواد نرم (مثلاً کوسن صندلی)

✓ سطوح سخت مانند بازوی استراحت صندلی و سینی میزی

✓ دستشویی های استفاده شده توسط مسافر بیمار

✓ خدمه برای تمیز کردن این وضعیت ممکن است نیاز به وسایل حفاظت فردی (PPE) اضافی داشته باشد و برای چنین شرایطی باید آمادگی داشته باشند. در صورت تغییر مکان مسافر بیمار، اطمینان حاصل کنید که هر دو صندلی به طور مناسب تمیز شده اند.

✓ در صورت لزوم با پزشکان و کادر بهداشتی در دسترس و ارائه دهنده خدمات بهداشتی درمانی مشورت کنید.

✓ خطر ابتلا به عفونت به عوامل مختلفی از جمله مدت سفر، سطح تماس و میزان ایمنی شما بستگی دارد.

✓ دستورالعمل بهداشتی نحوه تماس با مسافر بیمار یا مواد آلوده کننده بالقوه مانند موارد آلوده به اسهال، استفراغ، خون یا مایعات دیگر بدن را رعایت نمایید.

راهنمای پیشگیری و کنترل کوید - ۱۹ (کرونا ویروس): کارکنان ناوگان حمل و نقل مسافری (خدمه پرواز، راه آهن، کشتیرانی، اتوبوسرانی و...)

و- کنترل های مدیریتی

پس از ورود کارکنان به ایستگاه قرنطینه، علائم مسافر بیمار و مواجهات احتمالی آنها را ارزیابی کرده و در صورت لزوم کارکنان مسئول انتقال بیمار برای ارزیابی و انجام آزمایشات پزشکی به یک مرکز بهداشتی و درمانی معرفی می گردند. همچنین لازم است نتایج آزمایش مربوط به اعضای خدمه یا مسافران در معرض پیگیری شود.

- ✓ تعداد افرادی که مستقیماً در تماس با مسافر بیمار قرار دارند را به حداقل برسانید. در صورت امکان، یک عضو خدمه را برای تعامل با مسافر بیمار تعیین کنید.
- ✓ مواجهه با مسافر بیمار را تا حد امکان کوتاه کنید. یک کیسه پلاستیکی برای دفع دستمال های مصرف شده یا سایر موارد آلوده تهیه کنید.
- ✓ مسافران بیمار یا مشکوک به بیماری را ترغیب کنید تا دست خود را بشویند یا از ژل دست بر پایه الکل استفاده کنند.
- ✓ در صورت امکان مسافر بیمار را از دیگران جدا کنید یا مسافرهایی مجاور را بدون به خطر انداختن امنیت پرواز (در خصوص هواپیما) یا در معرض قرار دادن مسافرهایی دیگر جابجا کنید.
- ✓ آموزش های لازم به کارکنان در خصوص علائم و روشهای انتقال و پیشگیری مربوطه داده شود.
- ✓ اگر حین سفر با مسافری بیمار یا مشکوک دچار علائم بیماری مسری شده اید دست از کار کشیده و وظایف کاری خود را قطع کرده و از آماده کردن غذا یا نوشیدنی و پذیرایی از مسافران خودداری نمایید.

نکته: این راهنمای اختصاصی برای کارکنان ناوگان حمل و نقل مسافری (خدمه پرواز، راه آهن، کشتیرانی، اتوبوسرانی و...) تدوین شده است، جهت کسب اطلاعات عمومی و تخصصی بیشتر به سایر راهنماها نظیر محیط های کار(اداری صنعتی)، وسایل حفاظت فردی و مشاغل خاص و... مراجعه شود. همچنین کلیه راهنماهای تدوین شده بر روی سایت مرکز سلامت محیط و کار به آدرس زیر بارگزاری گردیده و در دسترس می باشد.

<http://markazsalamat.behdasht.gov.ir>

راهنمای پیشگیری و کنترل کوید - ۱۹ (کرونا ویروس): کارکنان ناوگان حمل و نقل مسافری (خدمه پرواز، راه آهن، کشتیرانی، اتوبوسرانی و...)

جهت کسب اطلاعات بیشتر به سایت های زیر مراجعه فرمایید:

<https://www.cdc.gov/quarantine/air/managing-sick-travelers/commercial-aircraft/infection-control-cabin-crew.html>

<https://www.cdc.gov/quarantine/air/managing-sick-travelers/commercial-aircraft/infection-control-cabin-crew.html>

https://www.faa.gov/other_visit/aviation_industry/airline_operators/airline_safety/safo/all_safos/media/2020/SAFO20001.pdf

<https://www.worldometers.info/coronavirus/>

<https://www.scmp.com/comment/leaders/article/3050604/coronavirus-forces-hong-kong-work-home-will-businesses-see-benefits>

https://www.health.gov.on.ca/en/pro/programs/publichealth/coronavirus/2019_guidance.aspx

https://www.health.gov.on.ca/en/pro/programs/publichealth/coronavirus/docs/2019_paramedics_guidance.pdf

<https://www1.nyc.gov/assets/doh/downloads/pdf/imm/novel-coronavirus-guidance-colleges.pdf>

<https://www1.nyc.gov/assets/doh/downloads/pdf/imm/novel-coronavirus-guidance-colleges.pdf>

<https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/hcp/guidance-for-ems.html>

<https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/hcp/healthcare-supply-ppe.html>

<https://www.cdc.gov/quarantine/maritime/index.html>

مهمترین اقدامات خود مراقبتی عمومی هنگام مواجهه با مسافر بیمار یا مشکوک به بیماری

۳. به حداقل رساندن تماس بین مسافران و خدمه با شخص بیمار
- ✓ در صورت امکان، فرد بیمار را از دیگران جدا کنید (۲ متر ایده آل است)
- ✓ یک نفر از خدمه را بطور اختصاصی برای خدمت به بیمار معرفی کنید.
- ✓ در صورت وجود ماسک و تحمل شخص، به بیمار ماسک بدهید.
- ✓ اگر ماسک صورت در دسترس نباشد یا استفاده از آن برای بیمار قابل تحمل نباشد، از بیمار بخواهید هنگام سرفه یا عطسه، دهان و بینی خود را با دستمال بپوشاند.

متأسفانه تاکنون بیماری کوید -۱۹ (ناقصی از کروناویروس) تعداد زیادی را در سطح جهان و ایران مبتلا و قربانیان زیادی را گرفته است. در این بین بعضی از مشاغل در اهمیت بیشتری داشته و خطر ابتلا و انتقال در آنها بیشتر است که از جمله آنها شغلهای ناوگان حمل و نقل مسافری (خدمه پروازی، راه آهن، کشتیرانی، اتوبوسرانی و غیره) می باشد که برای کاهش شانس ابتلا باید توصیه های ارائه شده را به کار بندند.

۳

۱. انجام شستشوی صحیح و مستمر دست ها
- ✓ دستها را بعد از کمک به مسافران بیمار یا لمس مایعات بدن بیمار یا سطوح آلوده به مایعات بدن، به مدت حداقل ۲۰ ثانیه با آب و صابون یا محلولهای ضدعفونی کننده دستی (ترجیحاً با حداقل ۶۰ درصد الکل) بشویید.

۲. شناسایی مسافران با علائم زیر
- ✓ تب و لرز (دمای اندازه گیری شده بیمار ۳۸ درجه سانتیگراد یا بالاتر که برای بیش از ۴۸ ساعت ادامه داشته است) - سرفه خشک - تنگی نفس - ناخوشی مشهود

تهیه کننده: مهندسین: حمید، آناهیتا و کرآیک، مهندس مهدی علی گل

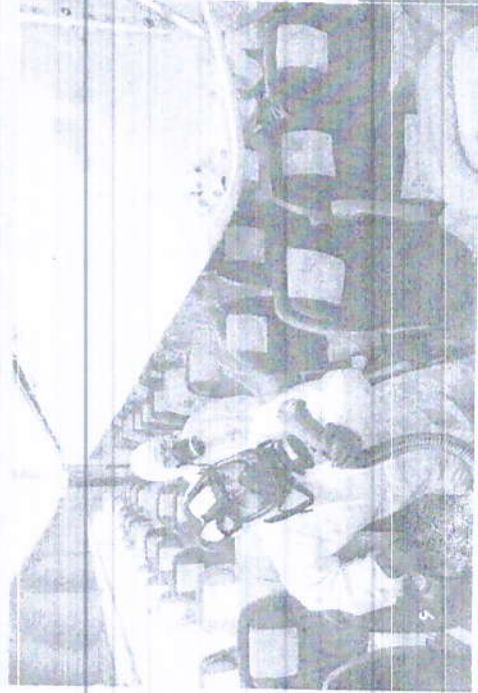
پیشگیری و کنترل کوید - ۱۹ (کرونا ویروس)

ویژه ناوگان حمل و نقل مسافری (خدمه پروازی، راه آهن، کشتیرانی، اتوبوسرانی و غیره)

۵. توجه ویژه به تمام مایعات عفونی بدن مسافران مبتلا یا مشکوک (مانند ترشحات تنفسی، اسهال، استفراغ یا خون)

✓ در هنگام مراجعه به مسافر بیمار که دارای تب، سرفه مداوم یا تنگی نفس است، از وسایل حفاظت فردی مناسب شامل ماسک، محافظ چشم، دستکش یکبار مصرف و کیت حفاظتی که شامل چنگک نگهدارنده، کیسه جمع آوری زباله های خطرناک فونی، حوله جاذب بزرگ می باشد استفاده کنید.

✓ دستکشها و سایر وسایل مصرفی را که به وسیله شخص بیمار یا مایعات بدن وی آلوده شده است در کیسه مخصوص فرار داده و به طور صحیح دفع نمایید.

توجه به تمام بیماران دست از کار کشیده و از آماده کردن غذا و پذیرایی مسافران خودداری نمایید.

۴. ضد عفونی سطوح آلوده طبق دستورالعمل های استاندارد شرکت

✓ از سطوح سخت مانند میز، سینی، نمایشگر، بازوی صندلی، پنجره ها و دیوارها و دستشویی مورد استفاده توسط فرد بیمار هرگونه آلودگی مرنی را برداشته و محل را ضد عفونی کنید.

✓ برای سطوح نرم و متخلخل مانند صندلی، کف فرش یا کوسن های صندلی تا حد امکان آلودگی را با ماده جاذب برداشته و سپس با محصولات مورد تایید محل را تمیز و ضد عفونی کنید.

✓ در صورت امکان مسافر بیمار را از دیگران جدا کنید تا دیگر مسافران در معرض وی قرار نگیرند.

✓ مسافران بیمار یا مشکوک به بیماری را ترغیب کنید تا دست خود را بشویند یا از ژلهای بر پایه الکل استفاده کنند.